

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ В КОНТЕКСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УТВОРЕНЬ.

Вчені констатують, що розширення процесу регіоналізації в Україні сприятиме подальшому поглибленню демократизації нашого суспільства. Зважаючи на це, перспективними й актуальними є подальші наукові дослідження впливу внутрішніх та зовнішніх факторів на процеси регіоналізації в Україні [2, с. 151].

Значною причиною до перегляду територіально-адміністративних меж є фінансове забезпечення різних регіонів. На сьогодні фінансово-бюджетна система держави є такою, що більшість адміністративно-територіальних одиниць базового рівня є дотаційними, а фінансування на одного жителя значно відрізняється для великих міст і сільських районів. Бюджети більшості сільських, селищних, районних рад не мають на сьогодні ресурсів для здійснення програм розвитку територій. Вони підпадають під ознаки депресивних і навіть кризових територій [4, с. 250].

Концепція адміністративної реформи передбачає трансформацію територіального устрою та системи місцевого самоврядування з опорою на вітчизняний досвід, а також на світову, насамперед європейську практику, на цьому наголошує П. І. Надолішній. Необхідно враховувати сучасні тенденції інтеграційних процесів з огляду на необхідність проведення політики об'єднання невеликих територіальних громад, укрупнення самоврядних одиниць, утворення агломерацій населених пунктів, економічного

районування. У науковій літературі пропонуються різні підходи до здійснення територіальних трансформацій, які загалом можна звести до двох: а) розукрупнення областей, а потім виділення (за прикладом Франції) соціально-економічних районів, які охоплювали б територію кількох міні-областей і були б покладені в основу регіональної політики держави, перехід від триланкового до дволанкового адміністративно-територіального устрою; б) відмова від двох з половиною десятків областей з конституюванням чотирьох–шести регіонів, що реально склались (економічно, демографічно, культурологічно тощо) [6, с. 45].

Сьогодні, як слушно наголошують науковці В. С. Кравців та П. В. Жук, метою адміністративно-територіальної реформи в Україні є створення через ефективнішу адміністративно-територіальну організацію держави умов для якомога повнішої реалізації усіх можливостей та ресурсів громадян, територіальних громад, регіонів та інститутів держави у суспільному розвитку, забезпеченні соціально-економічних потреб населення й зміцненні могутності країни. Досягнення цієї мети вбачається у відході від канонів жорсткого централізованого територіального управління державою, децентралізації влади, розмежуванні повноважень між органами державної влади та місцевого самоврядування, а також між органами місцевого самоврядування різних рівнів. При цьому за органами державної влади закріплюються основні функції з контролю за дотриманням положень Конституції України та норм законодавства. Відповідно до розмежування повноважень слід реорганізувати систему їх ресурсного забезпечення та передбачити формування високою мірою демографічно, соціально, економічно самодостатніх адміністративно-територіальних одиниць [3, с. 5].

За свідченням О. В. Молодцова, перспективи вдосконалення політико-правових інститутів місцевого самоврядування та регіонального управління, зміна їх конституційно-правового статусу як головних суб'єктів адміністративно-територіального поділу є об'єктивною основою активізації дослідження проблематики регіонального розвитку. Чільне місце у ній

займає проблема регіоналізації України, процеси здійснення якої стають принципово іншими в умовах глобалізації економіки та формування інституцій інформаційного суспільства. Ці екзогенні фактори значною мірою впливають на модернізацію органів публічного управління України, зміну механізмів регулювання регіонального розвитку. Цей процес відбуватиметься на основі інституціональних змін, які заплановані політичною та адміністративно-територіальною реформами [5, с. 320].

Таким чином, необхідність реформування адміністративно-територіального устрою України зумовлена низкою причин, основними з яких є: диспропорції у розвитку територій; різна доступність населення у отриманні послуг, у тому числі управлінських; нерівномірність фінансування адміністративно-територіальних одиниць у розрахунку на одного жителя; складний механізм взаємодії місцевих органів влади; недосконалість побудови органів місцевого самоврядування. Усе це відноситься до внутрішніх причин проведення адміністративно-територіальної реформи у повному обсязі. Тобто «у державі назріли об'єктивні суспільно-політичні та соціально-економічні передумови для проведення зміни адміністративно-територіального устрою» [1, с. 551] і відповідно організації діяльності владних інституцій.

Список використаних джерел:

1. Адміністративно-територіальний устрій України. Історія. Сучасність. Перспективи : [монографія] / В. С. Куйбіда, В. П. Павленко та ін. – К. : ТОВ «Геопринт», 2009. – 615 с.
2. Горло Н. В. Моделі регіоналізації в західних країнах і в Україні: порівняльний аналіз / Н. В. Горло // Грані. – 2009. – № 3 (65). – С. 147–151.
3. Кравців В. С. Концепція адміністративно-територіальної реформи в Україні / В. С. Кравців, П. В. Жук // Економіст. – 2011. – № 5. – С. 5–8
4. Мамонова В. В. Світовий досвід державного регулювання депресивних територій / В. В. Мамонова // Теорія та практика державного управління : зб.

наук. пр. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2008. – Вип. 1 (20). – С. 252–256

5. Молодцов О. В. Поняття та сутність нової регіоналізації / О. В. Молодцов // Вісник Національної академії державного управління. – 2005. – № 4. – С. 318–324.

6. Надолішній П. І. Етнонаціональний фактор адміністративної реформи в Україні: проблеми теорії, методології, практики : [монографія] / П. І. Надолішній. – К. : Вид-во УАДУ, 1998. – 264 с